

«Dilma itzultzen bada, aldaketak egin beharko ditu»

Egoera politiko oso korapilatsuaren erdian egin dituzte Latinoamerikako XV. Agroekologia Jardunaldiak, Lapan (Parana, Brasil), Michel Temer Brasilgo presidentearen kontra kanpaina handia eginez, bidenabar. Via Campesinak antolatu arren, MST Brasilgo Lurrik Gabekoen Mugimenduko militanteak bildu ditu bereziki topaketak, herrialdeko lurraren aldeko mugimendu zabaleneakoak. Antonio de Miranda (1974, Coronel Vivida, Parana) MSTko Masa Fronteko arduradun nazionalak egoera politikoaren inguruko xehetasunak eman dizkio Askapenaren eskutik Brasilen izandako euskal brigadari.

Ezagutzen ez dutenei nola azalduko zenieke zer den MST?
1984an sortu zen MST, hiru helbururekin: lurraren, nekazaritza erreformaren eta eraldaketa sozialaren alde borrokatzea. Eta sortu zenetik gaur arte 33 urte beteko ditu laster- borroka horretan segitzen du. Gaur egun, gainera, nekazaritza erreforma hori herritarra izatea ere aldarrikatzen dugu, Brasilgo biztanleria osoa kontuan hartuko duena. Via Campesinarekin batera, halaber, elikadura burujabetzaren alde ere egiten dugu borroka.

Zer arazo dago Brasilen lurra- rekin, bada?
Gure herria latifundioek menperatuta dute, guk “agronegozio” deiturikoek. Haziak ere agronegozioek kontrolatzen dituzte, eta herritarrentzako elikagaien hornitze eskasia bat dago, latifundioak esportaziorako lehengaiak ekoiztera mugatzen baitira. Guk, horregatik, nekazaritza erreforma ikuspegi askoz zabalago batetik ikusten dugu, ikuspegi herritarretik: lurraren banaketa justuaren alde egiten dugu, baina baita landa eremuaren industrializazioaren alde, eta gizarte justuago baten alde ere bai.

ANTONIO DE MIRANDA

BRASILGO LURRIK GABEKOEN MUGIMENDUKO BURUZAGIA

Dilma Rousseff bueltatzea baino, Temer gobernutik kentzea eskatzen du MST Brasilgo Lurrik Gabekoen Mugimenduk. Euren kontrako kriminalizazioa handitu egin den arren, lurren okupazioekin jarraitzen dute, herritarren aldeko nekazaritza erreforma aldarrikatuz.

Askapenako Brigada

Lurren okupazioa erabiltzen duzue borroka tresna nagusi gisa. Zergatik?

Latifundioak okupatzen ditugu, produktiboak izan ala ez, funtzio sozialik ez dutelako betetzen: ez dute elikagaiak ekoizten, esportaziorako lehengaiak baizik. Okupazioak laborantza eredu hori salatzeke tresna dira, baina baita elikagaiak produzitzeko ere. Behin lur horietan kokaguneak sortuta, gure egitekoa da bertan elikagaiak ekoiztea, natura errespetatuz. Beraz, alde batetik, zalantzan jartzen dugu lurraren egituraketa hori, eta horretarako okupazioak egiten ditugu. Gero, borroka egiten dugu lur horiek desjabetuak eta laborarien esku utziak izan daitezzen. Eta, azkenik, elikagai osasuntsuak ekoizten ditugu Brasilgo biztanleentzat.

Brasilgo Gobernuak behin baino gehiagotan agindu dizue nekazaritza erreforma egingo zuela, baita PT Langileen Alderdiak ere. Zuek zuen kabuz borrokatzen segitzea erabaki duzue, ordea. Zergatik?

Gure borroka ez da sekula egon gobernu bati lotua. 32 urte ditu mugimenduk, Brasilgo estatu guztietan gaude, eta beti izan gara autonomoak bai lurraren aldeko borrokan bai gobernatu dutenei eskubideak eskatzerakoan. Gobernu bati loturik egon izan bagina, beharbada egun ez ginateke existituko. Baina gaur egun oraindik lurrik gabeko familiak daude, nekazaritza erreformarik ez dute egin, eta jendeak borrokatzen segitzen du, modu independentean. PTren Gobernuak, hasiera batean, esan zuen nekazaritza erreforma egingo zuela, Lularen [Luis Ignacio Lula da Silva] lehen agintaldian. Baina Gobernuak ez zion aurre egin agronegozioaren ereduari: PTren Gobernuak agronegozioaren alde egin zuen, eta ez familia laborantzaren alde. Hori Lularen bi agintaldietan gertatu zen, eta Dilmarekin [Rousseff] ere bai. Azken hiru urteak lurren desjabetzarako garairik okerrenak izan dira gure herriaren historian: Fernando Color de Melo eskuindarrak kokagune gehiago

bultzatu zituen Dilmaren Gobernuak baino. Laborantzaren aldeko diskurtso landu bat eduki arren, aldi berean kokaguneak ez dute gauzatu eta familia laborantza ez dute bultzatu... Horregatik mantendu dugu beti gure autonomia. Alde batetik, PTren Gobernuak egindakoa aintzat hartzen dugu, gizartearentzat oro har aurrerapenak ekarri baititu. Baina, beste alde batetik, nekazaritza erreformaren arloan zor historiko bat utzi du landa eremuko langileokiko.

Orain Michel Temer dago gobernuan, «impeachment» prozesu polemikoaren ondorioz. Zuek estatu kolpe deitu diozue Dilma Rousseffen kargugabetzeari. Zergatik?

Brasilek 50 urte daramatza demokrazian: lehenagoko agintari guztiak izan dira jeneralak, marxalak, erregeak... Orain, 64ko diktadura militarren ondoren, esan dezakegu 30 urte pasa ditugula demokrazian. 64koa erekin alderatuta, oraingoa kolpe ezberdina da, ez direlako indar armatuak zuzenean erabili. Zeharka egin dute, tresna legalak erabilia. Baina kolpe bat da halere, 54 milioi hauteslek erabakitakoaren kontra doalako: apenas 362 diputatuk erabaki dute herrialdea nola gobernatu. Eta kolpea da, langileen eskubide guzti-guztiak murrizten ari direlako: pentsioen erreformatik hasita, duela 40-50 urte irabazitako eskubideak murrizten ari dira, kapital finantzarioari eta enpresa handiei baliabide gehiago emateko. Bestalde, zakarretara bota dituzte Brasilgo Konstituzioaren printzipio guztiak, guk demokrazia burges deiturikoarenak: gutxiengo bateg erabakiko du gehiengo bateg egin beharrekoa.

Ez da ustelkeria kasu batengatik bakarrik, beraz?

Kolpea eman dutenak ez daude kezkatuta kontu teknikoengatik: Ministerio Publikoak berak esan du Dilmaren kargugabetzerako erabili duten ustelkeria kasua ez dela berez krimena. Baina hori horrela izanik ere, Kongresuak eta Diputatuen Ganberak segi-

tzen dute prozesuarekin, langileen eskubideak murrizten eta aliantzak egiten esportaziorako lehengaiak saltzeko, AEBekin bereziki, soja eta arto ekoizpe-
nak azkartuz, meatze proiektuak bultzatuz... Brasilgo lurraldea babesteko zenbait neurri ere izkin egiten ari dira. Nagusiki bati: atzerriko enpresei Brasilgo lurrak –250.000 hektarea– erosteko atek ireki nahi dizkiete. Herrialdea subordinazio prozesu batean sartzen ari dira.

Temerren kontrako kanpaina handia egiten ari zarete, baina ez da ikusten Roussefen aldeko afixarik... Nahi duzue itzul-tzea? Zein baldintzatan?

Gu kolpearekin kontra gaude, ez Dilma bueltatzearen alde. Demokraziaren kontra doan prozesu baten aurka egiten ari gara kanpaina: guk eskubide demokrati-koak nahi ditugu, bozken bidez hautaturiko presidentek segi dezala agintaldiaren bukaerara arte. Noski, horrek esan nahi du Dilma itzultzea, baina, itzultzen bada, aldaketak egin beharko ditu. Lehenik, klaseen arteko alianza egiteari utzi behar dio. Eta gero, programa bat garatu beharko luke, zeinak sakonduko duen demokrazian. Esaterako, fortuneen gaineko zergak ezarri, anitz duenak gehiago ordaindu dezan. Erreforma politiko bat ere egin beharko luke, birdefinitzeko hauteskunde sistema, ustela baita: hauteskunde kanpainak egiteko beste modu bat arautu behar da. Horregatik esaten dugu presidentea itzultzea aldaketak egitearen sinonimo izan behar dela: gizarteari dei egin beharko dio eztabaida zenbait egiteko, eta saiatu politika sozialago bat egiten, langileen eskubideen alde.

Abuztuaren amaieran izango da Senatuko bigarren bozketa, eta hor erabakiko da Temerrek jarraituko duen ala Roussef itzuliko den. Zer uste duzu gertatuko dela?

Indefinizioa handia da, botere politikoan daudenak ez baitaude kezkatuta Brasilgo herritarrekin; talde jakin batzuekin konprometituta daude. Beraz, inork ez daki zer gertatuko den. Gerta daiteke

„

*«Latifundioak okupatzen ditugu, pro-
duktiboak izan ala
ez, funtzio sozialik
ez dutelako bete-
tzen: ez dute elika-
gairik ekoizten,
esportaziorako
lehengaiak baizik»*

*«Eskubide demokra-
tikoak nahi ditugu,
bozken bidez hauta-
turiko presidentek
segi dezala agintal-
diaren bukaerara
arte. Baina itzultzen
bada, aldaketak
egin beharko ditu»*

*«Langileen erailke-
tak areagotzen ari
dira Brasil osoan:
gehien atzean
Polizia Militarra
dago, baina baita
latifundistak ere»*

Argazkiak: ASKAPENAKO BRIGADA

Temerrek jarraitzea, izan ere, gertatutakoa kolpe bat da, parlamentari talde jakin batekin loturikoa, eskuin muturrarekin eta nazioarteko kapitalarekin loturiko parlamentari talde jakin bat. Beste alde batetik, espekulazioa ere badago: ikuspegi nazionalistagoa duten diputatu batzuek alda dezakete iritziz, baina ezer ez dago definituta. Herri presioak jarraituko du, baina oro har Brasilgo herritarrek sakrifikatuta gaude nolabait, ez baita erabaki tekniko bat izango, erabaki politiko bat baizik. Eta erabaki politiko hori jada itxita dago: oso zaila da buelta ematea.

Aipatu dituzu Temerrek harturiko neurri batzuk. Baina zehazki laborariei eta MSTri zerk eragingo dio? Kriminalizazioa handitzen ari da?

Badira neurri batzuk aurreko Gobernuak hartu arren egungoak ezarri dituenak. Horietako bat da Elkarte Kriminalen Legea, urte

hasieran abian jarritakoa. Beste lege bat terrorismoaren aurkakoa da, Olinpiar Jokoei begira eginkoa. Bigarrenak ez die eragiten mugimendu sozialei, baina lehenak bai. Eta lege hori erabilia ari dira herri mugimenduak kriminalizatzeko, eta gero eta gehiago ari dira botere judiziala erabiltzen horretarako. Laborarien aurkako neurrien artean, berriz, gehien eragiten digutenak bi dira. Batetik, Nekazaritza Garapenerako Ministerioa kendu dute, zeinak bultzatzen baitzuen familia laborantzak. Horrekin batera, PAA programa kendu dute, landa eremuko elikagaiak lortzeko programa, eta eskoletara familia laborantzako elikagaiak eramaten zituen programa bat ere bai. Bestalde, INCRA erakundea Botere Exekutiboarekin lotu dute, kokaguneak sortzeko lurrak okupatzea zailduz.

Errepresioa ere areagotu egin da, ezta?

Bai. Batetik, kriminalizazioa handitu da judizialki: krimen-tzat jotzen ari dira lur okupazioak, nahiz eta Brasilgo Konstituzioan jasota egon. Goiasen bi kide dauzkagu preso, eta beste bi Hegoaldeko Rio Granden, behin-behineko espetxeratzean. Bestalde, langileen erailketak areagotzen ari dira Brasil osoan: gehien atzean Polizia Militarra dago –Estatuarekin estuki loturiko polizia da–, baina baita latifundistak ere. Krimen ugari gertatu dira. Paranan, esaterako, lur publikoa erabiltzen zuen enpresa bat okupatu zuten lurrik gabeko langileek, Gobernuari eskatzeko lurra desjabetzea, ez baitzuen elikagairik produzitzen eta esportaziora begira ari baitzen lanean, AEBetara eta Kanadara begira. Okupazioaren ondotik kriminalizazio prozesu bat hasi zen, langileak mehatxatu zituzten... Eta, tamalez, bi langile erail zituen Polizia Militarrak, eta beste hiru zauritu. Eta, hori gutxi balitz bezala, zaurituriko langile horiek kriminalizat jo zituzten. Gaur egun preso daude oraindik, eskumuturreko elektronikoarekin, hiltzaileak eurak balira bezala. Horrek erakusten du justizia aparatuek ez daudela langileon zerbitzura, latifundio eta enpresa transnazional handien zerbitzura baizik. Polizia Federalak ikerketa bat egin zuen, eta harrigarriki ondorioztatu zuen lurrik gabekoek ez zutela armarik, baina poliziak «bidezko defentsan» jokatu zuela. Defentsatzat jotzen dute eraso hutsa izan zena, eta oraingo Gobernuak, gainera, babestu egiten ditu horrelako erasoak.

Horren guztiaren aurrean, zer egingo du MSTk?

Mobilizatuta gaude Brasil osoan. Hemen, Paranan, agroekologia jardunaldietan, baina beste estatu batzuetan martxak egin ez ala lurrak okupatu segitzen dugu. Guk bizi segitzen dugu borrokan, gure borroka justua delako: lurrik gabeko familiak dauden bitartean segituko dugu antolatzen eta militatzen, salaketa lanean... Borrokari esker lortuko baititugu kokaguneak eta nekazaritza erreforma.